



Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8129 Dep,  
0032 Oslo  
v/ Marianne Riise

Vår saksbehandler: Zlatko Dzaferovic  
Tlf. 73 86 62 70  
E-post: zlatko.dzaferovic@stfk.no  
Postmottak: postmottak@stfk.no

Deres ref.: 10/1002-9MAR  
Vår ref.: 201007900-6  
**Oppgis ved alle henvendelser**  
Vår dato: 15.6.2010

**Sak 10/1002-9MAR**

## **Høringsuttalelse til KRD sitt forslag om endringer i valgloven og valgforskriften**

Det vises til deres høringsbrev av 31.05.2010 samt høringsnotat ang. evaluering av valget 2009 og forslag til endringer i valgloven/valgforskriften.

Vedlagt følger fylkesutvalgets vedtak av 14.06.2010 i sak 211/2010 samt saksutredning som uttalelse til ovennevnte rapport.

Med vennlig hilsen

*Zlatko Dzaferovic*

Zlatko Dzaferovic  
Juridisk rådgiver

### **Vedlegg:**

1. fylkesutvalgets saksprotokoll med vedtak
2. saksutredning

**Besøksadresse:**  
Erling Skakkes gate 14

**Postadresse:**  
Postboks 2350  
Sluppen  
7004 Trondheim

**Telefon:** +47 73 86 60 00  
**Telefaks:** +47 73 86 64 60

**Bank:** 8601.27.27277  
**Org.nr:** 938 634 556

**KREVTIVE TRØNDELAG**

## SAKSPROTOKOLL

### Høringsuttalelse til KRD sitt forslag om endringer i valgloven og valgforskriften

---

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget	14.06.2010	211/2010

Saksbehandler: Zlatko Dzaferovic

Arkivsak: 201007900

---

**Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 14.06.2010 sak 211/2010**

#### **Protokoll**

##### Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

##### **Vedtak**

Fylkesutvalget sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslagene til endringer både i valgloven og valgforskriften.

## **Saksutredning: Høringsuttalelse til KRD sitt forslag om endringer i valgloven og valgforskriften**

### **FYLKESRÅDMANNENS INNSTILLING**

Fylkesutvalget sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslagene til endringer både i valgloven og valgforskriften.

### **VEDLEGG OG ANDRE SAKSDOKUMENTER**

#### **Nummererte vedlegg som følger saken:**

1. Høringsnotat. Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven. Høringsnotatet er også publisert på departementets nettsider sammen med høringsbrevet og liste over høringsinstansene.  
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2010/Horing---Evaluering-av-valget-i-2009-Forslag-til-endringer-i-valgloven/Horingsbrev.html?id=606485>

### **GJELDENDE FORUTSETNINGER**

1. Valgloven med valgforskriften
2. Valghåndboka
3. KRD sitt høringsnotat. Evaluering av valget i 2009. Forslag til endringer i valgloven.

### **BAKGRUNN**

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har sendt forslag til enkelte endringer i valgloven og valgforskriften på høring, jfr. vedlagte høringsnotat. Etter høringsrunden vil det bli tatt endelig stilling til forslagene. Frist for innsending av uttalelser til høringsnotatet er satt til 1. september 2010.

### **FAKTISKE OPPLYSNINGER**

I høringsnotatet fremmer departementet forslag til enkelte endringer i valgloven. I tillegg foreslås det enkelte endringer i valgforskriften. I notatet gjøres det i kapittel 2-12 rede for evalueringen av stortingsvalget i 2009 med nærmere utredning av en rekke forhold rundt endringsforslagene.

KRD fremmer forslag til følgende lovendringer:

1. Forslag om at en kandidat kan be seg fritatt fra å stå på valgliste ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg dersom vedkommende legger fram erklæring om at han/hun ikke sympatiserer med valglisten.
2. Forslag om at tidspunktet for innlevering av listeforslag settes til kl. 12 den 31. mars og tidspunkt for tilbakekalling av listeforslag settes til kl. 12 den 20. april.
3. Forslag om at Folkeregistermyndigheten pålegges å lage et "foreløpig manntall" pr. 1. april i valgåret.
4. Forslag om krav til forsegling av urner på valgdagen. Dagens krav i valgforskriften til forsegling av valgurner ved forhåndsstemmegivningen foreslås fastsatt i lov.

I konkrete paragrafer er disse lovendringsforslagene utformet slik:

§ 2-5 skal lyde:

Folkeregistermyndigheten skal *selv, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt*, på hensiktsmessig måte stille til disposisjon for valgmyndighetene opplysninger om hvem som skal innføres i manntallet i kommunen. *Folkeregistermyndigheten skal selv, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, stille til disposisjon for valgmyndighetene et uttrekk av folkeregisteret basert på stemmerettsvilkårene pr. 1. april i valgåret.*

§ 3-4 første ledd bokstav c skal lyde:

c) den som er ført opp som kandidat på et listeforslag som er satt frem av noen andre enn et registrert politisk parti vedkommende er medlem av,

§ 3-4 første ledd bokstav ny bokstav d) skal lyde:

*d) den som ikke er medlem av registrert politisk parti og som avgir erklæring om at listeforlaget representerer et politisk syn som er i strid med egen politisk overbevisning, og*

Nåværende § 3-4 første ledd bokstav d) blir ny bokstav e).

§ 6-1 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Fristen for innlevering av listeforslag er 31. mars *kl. 12* i valgåret.

§ 6-5 andre punktum skal lyde:

Erklæring om tilbakekalling må være innlevert senest 20. april *kl. 12* i valgåret.

§ 8-4 nytt femte ledd skal lyde:

*(5) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen innenriks skal være forseglet.*

§ 9-5 ny (6) skal lyde:

*Valgurner som brukes på valgdagen skal være forseglet.*

§ 15-5 første, andre og tredje ledd skal lyde:

(1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på *en lørdag eller en helligdag*, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag

(2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på *en lørdag eller en helligdag*, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter denne lov, faller på *en lørdag eller en helligdag*.

#### KRDs øvrige vurderinger og forslag til endringer i valgforskrift

5. Departementet har vurdert om det bør innføres begrensninger med hensyn til listekandidaters deltakelse i det administrative valgarbeidet, men foreslår ingen konkrete lovendringer i dette notatet. Man ber imidlertid om tilbakemeldinger fra kommunene på hvilke praktiske problemer som eventuelt vil kunne oppstå ved innføring av slike begrensninger.
6. Det fremmes i dette notatet også forslag om å foreta enkelte forskriftsendringer i regelverket for utforming av stemmesedler.
7. I tillegg foreslås det at det i valgforskriften tas inn krav til kvittering for levering og mottak av valgmateriell, enten dette skjer internt i kommunen eller ved levering til fylkeskommunen.

### **HELHETLIG DRØFTING**

KRD har også i år gjort et godt og grundig arbeid i etterkant av valget for å evaluere valg gjennomføringen og vurdere og foreslå endringer i valgloven og valgforskriften. Hensikten er å gjøre gjennomføringen mer hensiktsmessig og sikker. Fylkesrådmannen ser ingen grunn til nærmere drøfting enn den som allerede er foretatt i høringsnotatet, og er i all hovedsak er enig i departementets vurderinger og forslag. Fylkesrådmannen velger å behandle departementets forslag til endringer i valgloven og – forskriften i den orden departementet har presentert dem, fra 1 til 7:

**1. Forslag om at en kandidat kan be seg fritatt fra å stå på valgliste ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg dersom vedkommende legger fram erklæring om at han/hun ikke sympatiserer med valglisten.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 8: Plikt til å stille til valg, s. 80-84.

Fylkesrådmannen sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslaget.

**2. Forslag om at tidspunktet for innlevering av listeforslag settes til kl. 12 den 31. mars og tidspunkt for tilbakekalling av listeforslag settes til kl. 12 den 20. april.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 7 Frist for avlevering av listeforslag, s. 78-79.

Fylkesrådmannen sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslaget.

**3. Forslag om at Folkeregistermyndigheten pålegges å lage et ”foreløpig manntall” pr. 1. april i valgåret.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 4: Regler for manntall, s. 63-65.

Fylkesrådmannen sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslaget.

**4. Forslag om krav til forsegling av urner på valgdagen. Dagens krav i valgforskriften til forsegling av valgurner ved forhåndsstemmegivningen foreslås fastsatt i lov.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 10: Forsegling. Oppbevaring og transport av valgmateriell, s. 90-92. Fylkesrådmannen sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslaget.

**5. Tilbakemelding om evt. praktiske problemer ved innføring av begrensninger med hensyn til listekandidaters deltakelse i det administrative valgarbeidet**

Jfr. høringsnotatets kapittel 9: Bør listekandidater utelukkes fra valg til stemmestyrer og valgstyrer, s. 86-89.

Fylkeskommunen har liten befatning med problematikken i sitt eget valgarbeid og kan ikke se noe problem for sitt vedkommende ved en begrensning av listekandidaters valgbarhet til å utføre administrative valgoppgaver.

#### **6. Forslag om å foreta enkelte forskriftsendringer i regelverket for utforming av stemmesedler.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 5: Stemmesedler, s. 67-72.

##### Spørsmålet om det bør være mer likeartet utforming av stemmesedler.

Fylkesrådmannen ser fordeler ved de nevnte endringer av stemmesedlenes utforming og breiting, m.m. Endringer i valgforskriften bør sikre best mulig utforming av stemmesedlene og gjøre dem mest mulig like i sin utforming fra valgdistrikt til valgdistrikt.

##### Spørsmålet om framgangsmåten for rettinger på stemmesedlene.

Endringer i valgforskriften bør sikre best mulig utforming av stemmesedlene mht. til velgernes forståelse for hvordan de kan foreta rettinger. Denne utformingen bør så gjøres gjeldende mest mulig ensartet i alle valg, fra stortingsvalg til kommunestyrevalg.

##### Spørsmålet om utbytting av stemmesedler under opptellingen..

Fylkesrådmannen er enig i at noe må gjøres i forhold til den praksis som har utviklet seg i kommunene med utbytting av stemmesedler under opptellingen for også å få med stemmer på "ukurante" stemmesedler i den elektroniske opptellingen. Valget står mellom 3 alternativ:

- 1) et sikkert system for slik utbytting,
- 2) skanner-teknologi som leser også "ukurante" stemmesedler og
- 3) manuell opptelling av "ukurante" stemmesedler.

Det er greit at valgforskriften får bestemmelser som forbyr utbytting, bare de gjøres gjeldende i god tid, slik at de kan bli lagt til grunn når planleggingen og forberedelsen av valgopptellingen begynner. Det vil i praksis si før konkurransegrunlaget for kjøp av valgtjenester ferdigstilles i 2. halvår 2010.

#### **7. Forslag om at det i valgforskriften tas inn krav til kvittering for levering og mottak av valgmateriell, enten dette skjer internt i kommunen eller ved levering til fylkeskommunen.**

Jfr. høringsnotatets kapittel 11: Overlevering av valgmateriell, s. 94-95.

Fylkesrådmannen sier seg enig i departementets vurderinger og støtter forslaget.

Fylkesvalgstyret i STFK har i mange år hatt denne praksis ved mottak av valgmateriell fra kommunene.

### **FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON**

KRD har igjen gjort et godt og grundig arbeid i etterkant av valget for å evaluere valg gjennomføringen og vurdere og foreslå endringer i valgloven og valgforskriften som gjør gjennomføringen mer hensiktsmessig og sikker.

Fylkesrådmannen sier seg i all hovedsak enig i departementets vurderinger og støtter forslagene til endringer både i valgloven og valgforskriften.